



UNHCR
The UN Refugee Agency

POUČEVANJE O BEGUNCIH

STAROSTI
9–12

OSNOVNI
KURIKUL

Za več gradiv obiščite: unhcr.org/teaching-about-refugees

© 2017 UNHCR

PREDEN ZAČNETE

Opomba o vključevanju beguncev, prosilcev za azil in migrantov pri načrtovanju pouka.



Preden se lotite kakršnih koli dejavnosti na temo beguncev, azila, državljanstva in migrantov, si vzemite nekaj časa za razmislek o učencih v svojem razredu. Ali so kateri od njih begunci, iskalci azila ali brez državljanstva? Če so, potem bi se bilo morebiti koristno pred izvedbo delavnic pogovoriti z njimi ali, če gre za mlajše otroke, z njihovimi starši.

Če je mogoče, v pouk vključite predloge in povratne informacije teh staršev in otrok ter jih prosite za odgovore na morebitna vprašanja, vendar samo, če so izrecno privolili, da bodo odgovarjali na vprašanja oz. da se želijo pogovarjati o tej problematiki.

Osebe brez državljanstva so osebe, ki nimajo državljanstva nobene države. Brezdržavljanost se lahko pojavi na veliko različnih načinov. Nacionalno pravo nekaterih držav, na primer, ne priznava nekaterih etničnih

ali verskih skupin za državljane te države, nekateri otroci pa se rodijo zunaj države državljanstva svojih staršev in ne morejo dobiti državljanstva v državi svojih staršev in tudi ne v državi, v kateri so se rodili. Številne države po svetu imajo zakone, ki ne dovoljujejo, da bi se državljanstvo z matere preneslo na njene otroke.

Osebe brez državljanstva se lahko srečujejo s težavami pri dostopu do temeljnih pravic, kot so izobraževanje, zdravstveno varstvo, zaposlitev, prosto gibanje in druge. Zaradi odsotnosti teh pravic se pogosto soočajo z ovirami in razočaranjem.

Bodite previdni pri uporabi besed »država« in »državljanstvo«, če imate v razredu otroke brez državljanstva. Namesto njiju lahko uporabite »vaš dom« ali »vaša kultura«.

PREGLED

Ta kurikulum ima štiri poglavja:

1. Prepoznavanje raznolikosti

To poglavje predstavlja kulture z vsega sveta in spodbuja otroke, da preučujejo in se poigravajo z zamislivi, igrami, glasbo, pozdravi in hrano iz teh kultur. Spodbujanje otrok, da delajo primerjave ter se veselijo podobnosti in razlik med ljudmi.

Učni cilji

Razumeti, da imajo ljudje na različnih koncih sveta različne načine sporazumevanja in izražanja.

Razumeti, da je zaradi teh razlik naš svet različen in bogat.

Preučevati, odkrivati in obravnavati nove kulture v svojem domačem okolju.

2. Razumevanje novih otrok v razredu

To poglavje je namenjeno izkušnji z razredom, ki jo imajo novi otroci v tem razredu. Osredotoča se na to, kako se je učiti novega jezika, igrati nove igre, spoznavati nove prijatelje in kako je doživljati šolski dan kot novi prišlek v šoli.

Učni cilji

V primeru novih otrok v šoli in razredu razumeti razloge, zakaj je to lahko strašljiva in razburljiva izkušnja.

Razvijati sočutje do novih otrok v razredu.

3. Ustvarjanje mirnega okolja

To poglavje spodbuja otroke k razvoju in upoštevanju pravil vedenja v razredu, ki zagotavljajo miren razred. Otroke spodbuja k razmisleku o svojem vedenju in o tem, kako lahko vplivajo na druge učence v razredu, ter da cenijo pozitivno vedenje pri sebi in drugih.

Učni cilji

Razumeti čustva, ki jih občutim vsak dan v razredu.

Razumeti, kako lahko ta čustva povzročijo, da se odzovem na različne načine.

Razumeti, kako si lahko naš razred skupaj prizadeva za srečnejšo in boljšo izkušnjo za vse.



VIŠJI RAZREDI OSNOVNE ŠOLE

1. Dejavnosti, namenjene spoznavanju in cenjenju raznolikosti iz različnih kultur in držav

To je priložnost za širjenje otrokovega obzorja ter sprejemanje podobnosti in razlik v različnih kulturah in državah. Najdite priložnost za pogovor s starši otrok v svojem razredu, ki prihajajo iz različnih krajev, in jih vprašajte, ali želijo sodelovati v spodaj opisanih dejavnostih.

Pri teh lahko zamenjate kakšno dejavnost ali navado posamezne države ali kulture z dejavnostmi njihove države ali kulture, če v to privolijo in če imajo čas sodelovati. Vzemite si čas in se prepričajte, da staršem ustreza vaše poučevanje o tej temi, ter jih povabite, da se vam pridružijo pri vaših urah.

1.1 Različni načini pozdravljanja

Postavite naslednje pravilo: »Potem ko vas pozdravijo, morate vi sami na enak način pozdraviti vsaj še štiri druge ljudi.« Nato predstavite staromodni način pozdravljanja, tako da izberete otroka in izrečete ali pokažete pozdrav. Potem lahko na enak način vadite tudi sodobnejši pozdrav.

Otroke prosite, naj se tako pozdravljajo in razmislijo o tem, kako so ti pozdravi različni. Nato jih vprašajte o pozdravljanju v njihovi državi ali kulturi. Kako pozdravijo svoje stare starše ali starše in kako svoje prijatelje? Ali opazijo kakšne podobnosti med starimi in novimi načini pozdravljanja ali pri pozdravljanju iz drugih držav ali kultur?

Izvedete lahko dejavnost, pri kateri morajo otroci en teden z enim od pozdravov pozdraviti najmanj štiri ljudi vsako jutro.

1.2 Pozdravi na zemljevidu

Ko predelate pozdrave iz različnih časov, kultur in držav, ki jih želite preučiti, si z razredom oglejte zemljevid sveta in poiščite, od kod prihajajo ti pozdravi. To lahko storite tudi po posameznih kulturah ali državah. Na vsak kraj prilepite nalepko.

Otroke razdelite v skupine za razpravo in jih prosite, da napišejo, kar vedo o teh krajih.

Spodbudite jih k razpravljanju in si zapišite vse, kar mislijo, verjamejo ali vedo o teh državah, vključno z njihovo lastno. Če imajo težave, jih vprašajte o jeziku, hrani ali glasbi.

Vprašajte jih, ali so že kdaj srečali koga od tam ali če so sami bili tam. Zapiske shranite za poznejšo uporabo.

1.3 Glasba z vsega sveta

Izberite eno od kultur ali držav, ki ste jo obravnavali. Predvajajte ljudsko glasbo in prosite otroke, naj jo narišejo, opišejo, tapkajo njen ritem ali

plešejo nanjo. Postavite naslednji vprašanji:

Katera čustva občutite?

Katere barve slišite?

Če bi si glasbo predstavljali kot žival, katera žival bi bila?

Po koncu glasbe prosite otroke, naj uganejo, od kod prihaja glasba, in izberejo pravo kulturo ali državo izmed tistih, o katerih ste se že učili. Nadaljujte dejavnost še z drugo ljudsko glasbo in nato še z novejšo glasbo.

To ponovite še z ljudsko skladbo in z novo skladbo iz regije, v kateri ste.

Učence razdelite v majhne skupine in jih prosite, da primerjajo ljudsko glasbo iz njihove kulture ali države in sodobno glasbo na njihovem območju. Enako naj storijo za vse ostale skladbe, ki so jih poslušali. Na koncu jih prosite, da primerjajo ljudsko glasbo kraja, iz katerega izvirajo, in nove skladbe, ki so jih poslušali.

O teh dejavnostih se pogovorite z učitelji glasbe, ki so na voljo. Kot dodatno dejavnost lahko učenci pri pouku glasbe napišejo besedilo ali celo melodijo skladbe v slogu ene od skladb, ki so jo poslušali.

1.4 Hrana z vsega sveta

Učenci naj se v majhnih skupinah pogovarjajo, kaj običajno zajtrkujejo. Eno osebo prosite, naj o prehranjevalnih navadah poroča celotni skupini, da bo mogoče začeti razpravo v celotnem razredu.

Naredite seznam živil in učence vprašajte, ali znajo pripraviti vse stvari s seznama. Napišejo naj recepte za vse, kar znajo pripraviti za zajtrk. Recepte obesite na steno in pripravite kopije za vse.

Predstavite priljubljene zajtrke iz držav, ki ste jih že obdelali.

Če je mogoče, organizirajte uro kuhanja, pri kateri bodo učenci lahko skuhalih zajtrk, ki ga bodo pojedli v času malice. Recept razstavite v učilnici skupaj z ostalimi in dajte vsem učencem en izvod.

Učencem lahko za domačo nalogo naročite, naj pripravijo enega od teh zajtrkov za svojo družino. Upoštevajte, da morda nimajo vse družine dovolj sredstev za to. Če je tako, poizvedite, ali bi bilo mogoče kuhati skupaj v učilnici.

1.5 Igre z vsega sveta

Otrokom v majhnih skupinah predstavite igre iz različnih držav in kultur. Dajte jim 20 minut za igranje iger po lastni izbiri, nato jih zamenjajte.

V primeru iger na prostem pojdite ven za 20 minut pred odmorom ali po njem in se skupaj igrajte.

Na neki točki zberite razred skupaj in ponovite pravila iger ter kako ste se igrali.

Otroke vprašajte, ali so te igre podobne katerim, ki so jih že prej poznali.

Vprašajte jih, kaj jim je bilo pri igranju najbolj in najmanj všeč.

Otroke v majhnih skupinah ali posamično prosite, da zapišejo ali narišejo pravila iger ali ustvarijo lastno igro na podlagi nekaterih značilnosti iger, ki so se jih naučili.

2. Dejavnosti za boljše razumevanje izkušnje novih priseljencev v državi in učilnici

2.1 Učenje novega jezika

Vsem otrokom izročite delovne liste z besedilom v jeziku, ki ga ne razumejo. Prosite jih, da odgovorijo na nekaj spremljajočih vprašanj, npr.: **»Kaj pomeni prva poved?«** **»Gre za vprašanje ali za običajno poved?«**

Na voljo jim dajte 10 minut časa.

Kot alternativo temu, da otrokom izročite besedilo v njim nerazumljivem jeziku, lahko pripravite delovni list s pomočjo spletne strani

textmechanic.com/text-tools/obfuscation-tools/reverse-text-generator/, kamor vtipkate nekaj naključnih vprašanj in nato uporabite funkciji za zrcaljenje (reverse) in obračanje (flip) besedila.

Ko končajo odgovarjanje, poberite liste in njihove izdelke ocenite. Razred razdelite v manjše skupine in jih prosite, naj razmislijo, zakaj ste jim dali to nalogo. Povežite jih v skupinsko razpravo.

Učence prosite, da razmislijo o izkušnjah priseljencev, ki ne poznajo jezika v svojem razredu.

Učenci naj razmislijo še o kakšnih drugih stvareh, ki bi bile drugačne za nove otroke v šoli, in se o njih pogovorite skupaj v razredu.

2.2 Kaj smo se naučili?

Poberite zapiske otrok o njihovih mnenjih o različnih državah in kulturah iz dejavnosti 1.2. Vprašajte jih, kaj so se naučili o različnih državah in kulturah ter glede katerih stvari zdaj razmišljajo drugače ali enako kot na začetku. To

so lahko pozdravi, jezik, igre, hrana ali glasba.

Vprašajte, ali menijo, da bi lahko imeli učenci, ki na novo prihajajo v njihov razred, vnaprejšnje predstave o tem, kakšna je država ali razred.

Na koncu otroke prosite, naj se razdelijo v manjše skupine in napišejo vodnik po svoji državi in razredu za nove učence in družine. Vodnik lahko nato delite po šoli za nove družine.

3. Dejavnosti za ustvarjanje mirne učilnice in konstruktivnega učnega okolja za vse

3.1 Ustvarjanje miru v sebi

Učenci naj kot skupina razmislijo o primerih, ko so se počutili žalostne, jezne, nejevoljne ali nezadovoljne.

Zapomnite si, da se lahko tako počutijo priseljenci ob učenju novih stvari o razredu in državi.

Naredite seznam dejanj, ki jih lahko sami storijo, da bi se pomirili in predelali ta čustva. Seznam obesite na steno.

3.2 Ustvarjanje niza razrednih pravil

Na podlagi predhodnih dejavnosti naj otroci kot razred ali v manjših skupinah pripravijo razredna pravila. Spodbudite jih, naj razmislijo o pravilih, ki koristijo vsem, tudi novim otrokom.

Vsako pravilo, potem ko je pripravljeno, zapišite na velik kos papirja in ga imejte obešenega v učilnici skozi vse leto. Pomagajte si z njimi in spodbujajte otroke, da si z njimi pomagajo čez dan.

Za več gradiv obiščite: unhcr.org/teaching-about-refugees

Ta izobraževalna gradiva je razvila Mialy Dermish. Prispevke za priprave na učne ure o raznolikosti v razredu so omogočili Alain Uwumugambi, Niala Khalil in Hibatillah Ibrahim.